

персонажів романів та новел автора. Їхні долі, детерміновані периферійністю, сприймаються "центровою" свідомістю як надзвичайні, сам їхній світ акцептується як неіснуючий, гротесковий [1, с. 104–105].

Отже, ключ до розуміння авторського художнього світу міститься в індивідуальних архетипах біографії письменника. Інтеркультурний вимір творчості Й. Рота був зумовлений спочатку мультикультурним характером його рідного міста (Броди) й регіону (Галичина), а згодом – космополітичним духом європейських столиць, в яких йому довелося жити і працювати (Відень, Берлін, Париж). Саме тому, з огляду на постійний контакт з іншомовним середовищем, природною ознакою творчості Й. Рота була інтеркультурна компетенція.

Список літератури

1. Петросаняк Г. Образ Галичини у художній прозі Йозефа Рота. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. Вип. III. Івано-Франківськ, 1999. С. 101–105.
2. Червінська О.В., Зварич І.М., Сажина А.В. Психологічні аспекти актуальної рецепції тексту: Теоретико-методологічний погляд на сучасну практику словесної культури: Наук. посібн. Чернівці: Книги-XXI, 2009. 284 с.
3. Шмідт-Денглер В. Експеримент Галичина – Йозеф Рот в історіях німецької й австрійської літератури. *Факт як експеримент. Механізми фікціоналізації дійсності у творах Йозефа Рота*. Львів: ВНТЛ-Класика, 2007. С. 36–49.
4. Brittnacher H. R. Trostlose Geschichte(n) – Beichte, Märchen und Legende beim späten Joseph Roth. *Joseph Roth unterwegs in Europa*. Wilhelm Fink Verlag, 2021. S. 53–70.

УДК 811.161.2

Мунтян О. О.

к. філол. н., доцент, доцент кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну

СЕМАНТИЧНА ТИПОЛОГІЯ ЛЕКСИКИ ОНЛАН-НАВЧАННЯ

Через розвиток науки й техніки суспільство еволюціонувало, що спричинило появу нових слів, тобто неологізмів, які можуть утворюватися різними шляхами. У своєму дослідженні О. Дзюбіна наголошує на тому що, поняття неологізма, згідно з внутрішньою формою і етимологією охоплює і нове значення (лексико-семантичний варіант слова, семолексеми), що також є лексичним новотвором; або семантичним неологізмом. Закономірним є й залучення до складу неологізмів нових нерозкладних стійких сполучень слів (ідіом), оскільки, по-перше, в ідіомі слова модифіковані в своїх значеннях до нуля, і, по-друге, дво-, трикомпонентна одиниця виступає у функції слова" [1, с. 15]. Отож з наведеного вище можна стверджувати, що лексика дистанційного навчання є новосформованою й утворює нове лексико-семантичне поле для дослідження.

У мовознавстві "зазвичай виділяють чотири типи класифікації неологізмів:

I. За видом мовної одиниці. 1) неолексеми – нові слова, які є результатом запозичення; 2) неофраземи – нові стійкі сполучення слів із ідіоматичною семантикою; 3) неосемеми – нові значення старих слів;

II. За ступенем новизни мовної одиниці. 1) абсолютні неологізми (сильні) – слова, які раніше були відсутні в мові; 2) відносні неологізми (слабкі) – принципово не нові слова, тобто лексичні одиниці, які колись існували, але на сучасному етапі виступають вже в іншому осмисленні. Також сюди можна віднести і так звані "внутрішні запозичення", які є перерозподілом у видах і жанрах мовлення. Наприклад, WI-FI (Wireless Fidelity) – технологія бездротової передачі даних, що об'єднує декілька протоколів. Спочатку він, виникнувши в середовищі фахівців у галузі інформаційних технологій, з часом почав активно використовуватися користувачами, тобто перейшов із спеціалізованої підмови у звичайний узус;

III. За видом зазначуваної реалії. 1) позначають нову реалію; 2) стару реалію; 3) актуалізовану реалію; 4) відмираючу реалію; 5) неіснуючу (гіпотетичну) реалію; IV. За

способом утворення. 1) запозичені (поділяються на зовнішні і внутрішні запозичення); 2) словотвірні (утворені за словотвірними моделями); 3) семантичні (нові значення лексичних одиниць)" [1, с. 38].

До групи найчастотніших новотворів дистанційної лексики слід віднести інноваційні утворення на позначення предметної дії або процесу. Широкого вжитку під час дистанційного навчання набули іменники іншомовного походження на позначення Інтернет-платформ та інформаційно-комунікаційних технологій навчання такі як: "Zoom", "Google meet", "Google Classroom", "Skype", "Google meet", "месенджер", "Viber", "Telegram", лексико-семантична група цих слів відноситься до сфери вживання комп'ютерної лексики. Як ми бачимо новосформовані поняття є іменниками чоловічого роду й мають іншомовне походження.

У поєднанні із згаданими лексемами утворюються інші види форм слів так наприклад такі новоутвори як: "дистанційне навчання", "технології навчання", "інформаційно-комп'ютерні технології", "комп'ютерні навички" утворилися шляхом поєднання двох іменникових лексем, а після новоутворення розширили своє коло семантичного значення. Тобто словосполучення дистанційне навчання утворилося за допомогою поєднання двох форм слів дистанція (відсторонення) і навчання(здобуття чогось нового), таким чином іменник жіночого роду дистанція за допомогою приєднання до нього суфікса -н перетворився у прикметник із подальшим приєднанням до нього іменника середнього роду навчання і в результаті відбулося утворення такої нової лексико-семантичної форми як дистанційне навчання, яка поєднала у собі семантику обох понять. Також у сфері дистанційного навчання є новоутворені форми слів такі як: "онлайн-лекція", "онлайн-конференція", "онлайн-зустріч" та ін. Слід зауважити, що такі форми слів утворилися шляхом поєднання двох слів, які є іменниками у Н.в. Перше слово "онлайн" означає на зв'язку, у мережі, а інше приставлене до нього презентує подію, про яку йдеться мова чи то конференція чи лекція. Ще приставка слова "онлайн" означає й те, що запланована подія буде відбуватися не в режимі реального часу, а у віртуальному контексті, тобто завдяки комп'ютерним технологіям.

Такі неологізми як: "Інтернет", "роутер", "модем", "комп'ютер", "ноутбук", "смартфон" та ін. Вже стали звичними у повсякденному вжитку. Проте їхнє походження є з англійської мови. У нашому вжитку ці слова призвичаїлися шляхом асиміляції до нашої мови. Отже, з розвитком науки та техніки постала проблема осучаснення навчального процесу. Тому виникло дистанційне навчання, на появу якого вплинули й глобалізаційні зміни в світі, що покликані на якомога тіснішу співпрацю між країнами. Тому за дистанційною освітою майбутнє [2]. Хоч свої оберти вона розпочала і зараз, проте існує ряд проблем, які необхідно подолати для налагодженої роботи. При цьому з появою нової форми освіти – дистанційної, виникла потреба у формуванні нових лексем, серед яких активно використовуються наступні: "дистанційне навчання", "діджиталізація", "технології навчання", "інформаційно-комп'ютерні технології", "платформа", "комп'ютерні навички", "онлайн-лекція", "онлайн-конференція", "онлайн-зустріч", "Інтернет", "роутер", "модем", "комп'ютер", "ноутбук", "цифровий засіб комунікації", "смартфон", "сайт", "мишка", "онлайн-посібник", "документ Word", "презентація", "Zoom", "Google meet", "Google Classroom", "Skype", "Google meet", "месенджер", "Viber", "Telegram" та інші.

Список літератури

1. Дзюбіна О. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/05/dis_dzyubina.pdf

2. Мунтян О. О. Парадигматичні відношення в українській терміній лексиці онлайн-навчання / Олександр Мунтян // Scientific Collection "InterConf", (170): with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference "Recent Advances in Global Science" (September 16-18, 2023; Vilnius, Lithuania) / comp. by LLC SPC "InterConf". Vilnius: Vaiga, 2023. – P. 77 – 78